

Motion till riksdagen 2017/18:3416

av **Lars Hjälmered m.fl. (M)**

Entreprenörskap och småföretagande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska prioritera arbetet med regelförenklingar för företag och kontinuerligt redovisa för riksdagen hur arbetet fortlöper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta uppgiftslämning för företag genom ”en dörr in” och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att myndigheter ska ha borte tidsgränser för handläggning av ärenden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur Regelrådet kan stärkas i sitt arbete och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla 3:12-reglerna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rätten till tjänstledighet för att starta företag bör förlängas från dagens sex månader till minst ett år och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge tilläggsdirektiv till Statskontoret och att uppdraget ska redovisas i sin helhet före den 1 april 2018, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över och reformera lagen om företagsrekonstruktion och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa möjligheten för mindre företag att välja mellan en schablonbeskattning av omsättningen eller beskattning utifrån dagens regelverk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Fler företag för ett starkare Sverige

Jobb och företagande är grunden för vår välfärd. Det skapar skatteintäkter och bryter utanförskap. För att kunna möta framtidens utmaningar behövs en ambitiös företagspolitik som gynnar företagare och entreprenörer.

Under alliansregeringen togs flera viktiga steg för att Sverige ska kunna vara ett bättre land att starta och driva företag i. Det blev bland annat både enklare och billigare att driva företag. Dessa reformer gav resultat. Under alliansregeringens åtta år såg vi en fördubbling av andelen svenska entreprenörer. Sedan 2014 har denna utveckling avstannat. Dagens regering har istället för att satsa på Sverige och svenska entreprenörer gett oss kraftigt höjda skatter på jobb och företagande och det lönar sig samtidigt mindre att arbeta. Det är nu angeläget att vi bryter den här trenden och vänder utvecklingen så att fler väljer och kan välja entreprenörskap och företagande.

Prioritera regelförenkling

Ett stort hinder, särskilt för småföretag, är regelkrångel och byråkrati. Regelkrånglet utgör både en kostnad för tidskrävande administration och försvårar för företag att både starta och växa. Ända sedan regeringen tillträdde har förtroendet successivt sjunkit för regeringens förmåga att underlätta för företagare. Enligt en undersökning från Skop som gjorts på uppdrag av Näringslivets regelnämnd saknar hela 78 % av landets företagare förtroende för regeringens regelförenklingsarbete¹. Var tredje företagare upplever att regelkrånglet förvärrats under 2016, vilket kan jämföras med ynka 2 % som anser att det blivit enklare att driva företag.

Om regelförenklingsarbetet ska bli av måste det bli en tydlig prioritet för regeringen. Näringsdepartementet bör ta ett samlat politiskt ansvar för att regelförenklingar genomsyrar alla departements arbete. Samhällsnyttan av nya regler och lagar bör alltid prövas mot hur de slår mot företagares möjligheter att verka och växa. För att regelförenklingsarbetet ska bli av behöver Sverige en sammanhållen handlingsplan med tydliga mål. Hur detta arbete fortlöper bör regelbundet redovisas av regeringen för riksdagen.

Varje år lämnar svenska företag in totalt cirka 90 miljoner blanketter till 70 olika myndigheter. Det är ohållbart att uppgiftslämnandet inte sker på ett mer effektivt sätt. Istället bör företag erbjudas ett enklare sätt att lämna uppgifter samlat till alla berörda myndigheter. Vi föreslår därför ”En dörr in”, en plattform där företagare bara lämnar in uppgifter en gång på en plats och dessa uppgifter därefter slussas till aktuell myndighet. Dessutom behövs krav på att myndigheter och kommuner sätter en tydlig tidsgräns för handläggningstider av olika ärenden. Företagare måste kunna garanteras en rimlig handläggningstid av myndigheter och bli informerade om hur lång denna är.

Se över Regelrådets ställning

Om ett författningsförslag kan få effekter av betydelse för företag ska departement och myndigheter skicka förslaget och den tillhörande konsekvensutredningen till Regel-

¹ <http://www.nnr.se/pdf/nnr-skop-undersokning-2016-med-svenska-foretagare.pdf>.

rådet. Regelrådet granskar konsekvensutredningar och yttrar sig över om dessa uppfyller de krav som ställs enligt 6 och 7 §§ i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. Under 2016 godkändes endast 48 % av de konsekvensutredningar som Regelrådet granskat. Det är undermåligt. Nya regler och lagar som införs bör alltid vägas mot sina konsekvenser, och om riksdagen ska kunna ta ställning till dessa behövs gedigna konsekvensanalyser.

Regeringen bör ta konsekvensutredningarna på allvar. Därutöver behöver man se över om Regelrådet som organ behöver stärkas. Det finns en pågående diskussion kring Regelrådets framtida roll och hur den kan stärkas. Därtill diskuteras möjligheter att Regelrådet stärks i sin roll så att färre undermåliga konsekvensutredningar ligger till grund för beslut. Riksdagen kan inte förväntas behandla en ny lag utan adekvat underlag. Vi vill att Regelrådet efter tre år under Tillväxtverket utvärderas grundligt.

Förenkla 3:12-reglerna

Idag beskattas många ägare till småföretag genom de så kallade 3:12-reglerna. Bakgrunden är vårt duala skattesystem som innebär att förvärvsinkomster beskattas enligt en progressiv skatteskala och kapitalinkomster beskattas med en proportionell skatt. Skillnaden i skatteuttag ger en spänning mellan inkomstlagen. Detta fordrar särskilda regler för att motverka att personer med höga arbetsinkomster fullt ut tar ut dessa som lägre beskattad utdelning. Utredningen ”Översyn av skattereglerna för delägare i fåmansföretag” (SOU 2016:75) tillsattes av alliansregeringen för att säkerställa att avyttringar av kvalificerade andelar i möjligaste mån beskattas likformigt oberoende av om avyttring sker inom eller utom närståendekretsen. Regeringen bör gå vidare med dessa förslag. Därutöver behövs en översyn av hur 3:12-reglerna ytterligare kan förenklas, särskilt för växande företag med få anställda.

Sänkta trösklar för att våga starta eget

Ett vanligt återkommande skäl till att människor inte vågar ta steget att bli företagare är det stora risktagande det medför. Som anställd finns ett omfattande skyddsnet för alla tänkbara snedsteg, men företagare är jämförelsevis utlämnade. Dessutom ska man ha i beräkning att en stor andel av de företag som startas tvingas lägga ner under det första året. Att bilda familj får aldrig vara ett hinder för att starta eller bedriva företag.

För att fler ska våga ta steget och starta företag behöver tryggheten bli större, särskilt i första skedet. Ett sätt att göra detta är att förlänga rätten till tjänstledighet för att bedriva näringsverksamhet från 6 till minst 12 månader. Då skulle fler få chans att prova att satsa på en idé utan att direkt bli av med sitt anställningsskydd.

Företrädaransvaret

Företagen är Sveriges jobbmotor och vi måste sträva efter att näringslivet ska kunna verka under goda förutsättningar. Samtidigt som det är viktigt att framhålla att var och en ska göra rätt för sig, måste reglerna anpassas så att det är attraktivt att driva företag

och lätt att göra rätt för sig. Reglerna om personligt betalningsansvar för företrädare för aktiebolag har visat sig leda till att styrelseledamöter kan åläggas ett personligt betalningsansvar på ett sätt som inte framstår som proportionerligt. Sådana konsekvenser kan verka avskräckande på människors vilja att starta och driva företag.

Som regel blir företrädare för ett aktiebolag inte personligen ansvariga för skulder i bolaget. Personligt betalningsansvar kan dock uppstå för bolagets styrelseledamöter i vissa särskilda fall som regleras i aktiebolagslagen. Reglerna finns för att uppnå en balans mellan bolagets och borgenärernas intressen.

När det gäller skatter och avgifter till det allmänna finns därutöver regler om personligt betalningsansvar, så kallat företrädaransvar, i skatteförfarandelagen. För företrädaransvar krävs uppsåt eller grov oaktsamhet. Kunskapen om reglerna om företrädaransvar är bristfällig och reglerna har dessutom kommit att tillämpas mycket strängt. Detta kan få stora oväntade konsekvenser i den privata ekonomin hos styrelseledamöter i små företag. Det riskerar också att inverka negativt på möjligheterna att rekrytera styrelseledamöter.

I realiteten ådöms företrädaransvar om företrädaren inte senast på förfallodagen för skatten eller avgiften har påbörjat avveckling av verksamheten genom att exempelvis ansöka om konkurs eller företagsrekonstruktion. Genom dessa stränga regler finns stor risk att det blir svårare att rekrytera styrelsemedlemmar, inte minst till små företag.

När man går längre vad avser skulder till det allmänna jämfört med andra skulder, gynnas det allmänna på ett sätt som inte framstår som rimligt. Det finns således anledning att se över reglerna om företrädaransvar i skatteförfarandelagen.

Riksdagen gav regeringen i april 2015 i uppdrag att se över reglerna om företrädaransvar, om tillämpningen av bestämmelserna har blivit för hård och om bestämmelserna bör ändras för att öka rättssäkerheten och förutsägbarheten, förbättra villkoren för att starta, driva och utveckla företag och minska riskerna för att livskraftiga företag avvecklas i onödan. Regeringen har den 7 september 2017 lämnat i uppdrag till Statskontoret att se över vissa delar av skatteförfarandelagen (2011:1244) avseende skatterättsligt företrädaransvar. Uppdraget avser dock inte hela företrädaransvaret. Bland annat saknar direktiven till utredningen den viktiga aspekten om rekvisiten, d.v.s. den grova oaktsamheten. Det är anmärkningsvärt. Regeringen bör därför lämna tilläggsuppdrag till Statskontoret att utreda hela företrädaransvaret, inte bara begränsade delar. Uppdraget bör redovisas till regeringen senast den 1 april 2018.

Reformera rekonstruktionslagstiftningen

Lagstiftningen kring företagsrekonstruktion är viktig för att fler företag ska få en möjlighet till en andra chans. Ett företag som långsiktigt bedöms ha överlevnadsförmåga men som tillfälligt har hamnat i betalningssvårigheter ska kunna rekonstrueras i stället för att försättas i konkurs. Företagsrekonstruktion är ett sätt att minska risken för misslyckande, men möjligheten används idag i mycket liten utsträckning. Ungefär 200 rekonstruktioner sker per år jämfört med ca 5 000–7 000 konkurser. För att fler krisande företag ska använda sig av företagsrekonstruktion och att antalet lyckade rekonstruktioner ska öka behöver borgenärerna ha förtroende för institutet. Genom reformer i enlighet med förslagen i ”Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet” (SOU 2016:72) som tar hänsyn till borgenärernas intressen och som borgenärerna känner sig

trygga med, bör även företagens möjlighet till krediter och tillväxt förbättras. Andra orsaker till att fler livskraftiga företag i kris inte genomgår en företagsrekonstruktion är att förfarandet riskerar att bli kostsamt och tidsödande för både gäldenärer och borgenärer.

Schablonbeskattning av små företag

Det bör också vara möjligt för mindre företag att välja mellan en schablonbeskattning av omsättningen eller att beskattas utifrån dagens regelverk. En sådan möjlighet skulle erbjuda en välkommen lättnad för företagen vad gäller administration av komplicerade skatteregler. Fokus kan i stället under företagets första år läggas på att växa och att verksamheten ska bli lönsam.

Lars Hjalmered (M)

Hans Rothenberg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Hanif Bali (M)

Sofia Fölster (M)